

Chúng Mày Không Đủ Tài Năng Làm Điều Đó...

Ph Ng

Không thể nào xóa một nền Văn Hóa, Văn Chương và Nghệ Thuật.

Người ta có thể đập bỏ một di tích đã hơn 100 năm, người ta cũng có thể phá nát một ngôi chùa cổ, và người ta cũng có thể đốn hạ những hàng cây cổ thụ rợp bóng ký ức của nhiều người, xóa sạch những dinh thự, những kiến trúc đã hiện diện ở miền Nam này suốt cả thế kỷ. Tất cả sẽ biến mất nhường lại cho những khối bê tông đồ sộ, những dãy nhà chọc trời. 5, 10 năm sau, **thế hệ trẻ lớn lên sẽ không biết, không nhớ những di tích đã bị tiêu diệt**. Nhiều thành phố sẽ bị đánh mất ký ức về những kiến trúc, những hàng cây, và khi những người già mất đi, sẽ còn ai nhớ đến chúng. Có chăng chỉ còn là những hình ảnh trên bưu ảnh, trong những cuốn sách ảnh đã ố vàng phủ bụi thời gian.

Nhưng văn chương, hội họa, thơ ca, âm nhạc thì không thế. Bởi đó là văn hóa của một vùng đất, là hơi thở của một quãng đời. Nhà thờ, dinh thự, hàng cây có thể bị đánh mất và lụi tàn trong tâm khảm của nhiều người, nhưng văn hóa thì không. Miền Nam Việt Nam trải qua 20 năm chiến tranh và trong khoảng thời gian ấy tồn tại một nền văn hóa văn nghệ không thể phủ nhận. Nó là tiếng nói, là suy nghĩ của một thời đại được phản ánh trong văn học nghệ thuật. Nó mang hơi thở của chiến tranh nhưng đầy ấp tính nhân văn và cũng không thiếu những tình tự dân tộc. Và chính điều đó làm cho nó tồn tại dù đã bị nhiều lần vùi dập.

Tại sao chiến tranh đã chấm dứt gần 50 năm rồi, văn hóa, văn nghệ của miền Nam thất trận vẫn được người dân yêu thích và tán dương. Và không chỉ ở miền Nam, những người đã từng đọc, từng nghe, từng thấy trong suốt cuộc chiến tranh mà cả người miền Bắc sau cuộc chiến cũng bị thu phục. Lúc cuộc chiến đang diễn ra, nhạc đỏ, văn chương, thơ ca của miền Bắc có nhiệm vụ hô hào, kích động và cổ vũ chiến đấu. Khi hòa bình, **văn nghệ tung hô** lại trở thành lạc lõng, không còn hợp thời và chính điều đó khiến cho những tác phẩm đó không còn được yêu thích và ưa chuộng. Nó trở thành dĩ vãng, kỷ niệm của một thời đã đi qua. Người ta nhắc lại nó, trình diễn nó trong những buổi lễ kỷ niệm, những lễ lạc. Và **chúng không còn khán giả**.

Tất nhiên khi không còn hoặc quá ít người thưởng thức thì không có đài nào, nhà xuất bản nào trong thời buổi kinh tế như thế này dám dùng nó để kiếm tiền. Bởi văn hóa văn nghệ thời nay cũng chỉ là một cách để kinh doanh. Không ai làm kinh doanh để nhận lấy lỗ trắng tay cả.

Và văn hóa, văn nghệ miền Nam trước 1975, không phải tất cả đều có giá trị, không phải tác phẩm, tác giả nào cũng hay. Thế nhưng đa số nó mang nỗi lòng của con người, của mỗi cá nhân. Nó mang tình cảm thật của một thế hệ, không lên gân, không hô hào.

Ca nhạc miền Nam không phải chỉ có nhạc Boléro, chẳng qua là suốt hơn 40 năm, âm nhạc của thời đại không có gì nổi bật để hấp dẫn quần chúng nên họ tìm về cái cũ, cái mang tình người, tính nhân văn, thể hiện được tình cảm của họ. Như Ray Bradbury (DOB) đã nói: "You

don't have to burn books to destroy a culture. Just get people to stop reading them."

Âm nhạc của miền Nam còn có Phạm Duy, Trầm Tử Thiêng, Phạm Thế Mỹ, Anh Việt Thu, Y Vân, Y Vũ, Dương Thiệu Tước, Trịnh Công Sơn, Vũ Thành An, Ngô Thụy Miên, Hoàng Thi Thơ, Từ Công Phụng, Ngô Mạnh Thu, Nguyễn Đức Quang, Phạm Đình Chương, Văn Phụng, Phạm Mạnh Cương, Lê Uyên Phương, Trần Thiện Thanh, Lê Hựu Hà, Nguyễn Trung Cang... và nhiều nhiều nữa không kể hết, nhạc của những nhạc sĩ này đâu chỉ có điệu Boléro, nhưng vẫn là những bài hát tiêu biểu của miền Nam, **mang tình tự dân tộc, mang hơi thở cuộc sống và nỗi niềm riêng của mỗi con người về tình yêu, về thân phận, về cuộc đời. Không ai có thể xóa được.**

Thế mà ở hội nghị giao ban quý III/2019 của Hội đồng lý luận phê bình văn học, nghệ thuật TP. HCM ngày 10/11, nhà nghiên cứu Mai Quốc Liên nhận định sáng tác văn học, nghệ thuật đang xuống thấp một cách không tưởng và y phát biểu:

"Giữ chế độ này là giữ thành quả cách mạng, nhưng giờ bỏ qua hết, chạy theo giải trí, game show... Trong khi để kế thừa cái đã có thì làm không tốt, mà lại **ca ngợi boléro của chế độ cũ thì chính là ca ngợi luôn đời sống của giai đoạn đó**... Cũng từ khi đi vào thị trường, hội nhập, chúng ta lại quên đi biến động vô cùng phức tạp. Chương trình Âm nhạc Việt Nam - Những chặng đường trên VTV không biết chủ trương của Bộ Chính trị hay của ai, vì cái này **ca ngợi nhạc của Sài Gòn cũ bằng những lời có cánh**"

Đồng thời, nhạc sĩ Trần Long Ẩn với tư cách Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật TPHCM cũng cho rằng, nói chua cay, mỉa mai như báo chí thì **nhạc cách mạng hiện nay gần như đã "rút lui vào hoạt động bí mật"**. Các chương trình chính thống muốn lên đài truyền hình vào giờ vàng thì khó lắm. Cũng theo Ẩn, **nhạc ca ngợi Việt Nam Cộng hòa** mà giờ cũng cho là ca ngợi nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam thì không được:

"Chúng tôi đề xuất phải hết sức thận trọng với trang sử đen tối của miền Nam Việt Nam lúc bấy giờ là bị xâm lược. Văn học, nghệ thuật độc hại của nó xuyên tạc đường lối cách mạng đúng đắn của Đảng ở miền Nam và hiện nay không thể tẩy xóa. Vậy mà đồng thời, phong trào cách mạng ở miền Nam trong văn học, nghệ thuật rất dữ dội, rất lớn thì không biểu dương, không tôn vinh, không học tập, không nhân rộng mà lại đòi xóa nhòa không còn khái niệm âm nhạc cũ trước giải phóng nữa". (Trích báo Phụ Nữ)

Đó là những quan niệm quá lạc hậu và lỗi thời. Và theo ý của Liên và Ẩn thì không nên phổ biến và nên xóa sạch loại văn hóa độc hại của miền Nam trước 1975.

Sau 75, chế độ mới đã phát động đốt sạch cái chúng gọi là văn hóa đồi trụy, phản động. Hàng ngàn tấn sách đã bị đốt, nhưng **không đốt được văn hóa trong tim của người miền Nam**. Đó là điều bất khả thi, vì những thứ mà chúng cho là độc hại đó là tinh hoa của miền Nam đã thấm đẫm trong lòng người, mà như trên đã nói, có thể xóa bỏ một ngôi chùa, một dinh thự, một con đường, đập phá nát bia mộ, lăng tẩm, chứ không thể xóa bỏ được một nền văn hóa. **Người nào kêu gọi và thực thi việc xóa nhòa, tẩy sạch một nền văn hóa thì kẻ đó đi ngược lại với lịch sử, là kẻ mọi rợ, là kẻ vô văn hóa.**

Đã qua rồi thời đốt sách, đã không còn là thời đầu tở, đã không còn có thể cấm hát, cấm đọc. Bởi cấm cũng không được khi lòng người còn luyến tiếc mà chẳng có gì để thế chỗ. Đùng dao to búa lớn làm chi, nếu chúng mày có những sáng tác hay hơn cái cũ của miền Nam thì tất nhiên cái cũ đấy sẽ bị lãng quên, chẳng cần chi kêu gào xóa sạch làm gì.

Nhưng chúng mày lại không đủ tài năng để làm điều đó.